Kapitel 5. Postanvisningar

År 1692 infördes förbud mot att skicka pengar i vanliga brev. Det var däremot tillåtet att skicka pengar i rekommenderade brev, men kom brevet bort ersattes avsändaren med högst 50 riksdaler. År 1812 infördes så kallad öppen rekommendation, vilket innebar att postkunden kunde visa upp innehållet, i regel kontanter, för posttjänstemannen och få ett kvitto över innehållet i brevet. Brevet förseglades sedan med både kundens och postkontorets sigill. Om ett sådant brev kom bort ersattes avsändaren med assuransbeloppet. Avgiften för denna posttjänst var 16 skilling banco när frimärkena infördes i Sverige år 1855, vartill kom en kontantbetald assuransavgift av 1 skilling banco per 100 riksdaler.

Redan vid mitten av 1800-talet menade man att överföring av pengar med hjälp av postanvisning vore att föredra, framför allt ur stöldsynpunkt. Dessutom kunde sådana överföringar göras billigare, vilket borde avspegla sig i lägre avgifter. I Sverige motionerade den välkände bankmannen, riksdagsmannen med mera A O Wallenberg om införande av postanvisningar år 1854. Det kom emellertid att dröja till den 1 augusti 1866, innan postanvisningarna infördes i vårt land. Samtidigt infördes de i postutväxlingen med Danmark och Norge.

Regler och bestämmelser

För postanvisningar använde man till att börja med vanliga kuvert eller brevomslag, på vilka man noterade "Härmed en postanvisning" och det belopp på vilket postanvisningen skulle ställas ut. Portot var 12 öre, vartill kom en kontant erlagd avgift på 20 till 60 öre, beroende på beloppets storlek.

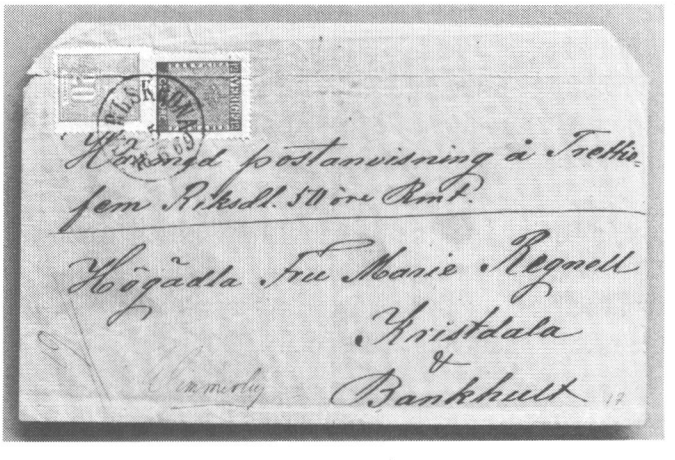

Inrikes postanvisningsbrev från tiden 24.3-30.6 1869, då frimärken för både brevet och postanvisningen skulle placeras på postanvisningsbrevet. Avgiften var 20 öre för belopp upp till 50 riksdaler vid denna tid.

År 1869 blev det möjligt att skicka postanvisningar till Nordtyska förbundet från den 1 april och till USA från den 1 maj. Den 15 juni 1871 tillkom Konstantinopel och den 1 juli 1874 också Italien. Till de flesta andra länder blev detta möjligt först sedan postanvisningsavtalet undertecknats i samband med Världspostkongressen i Paris år 1878 vilket trädde i kraft från den 1 april 1879.

Postanvisningsblanketter infördes den 1 juli 1869. De hade bara text på svenska, fastän de kunde användas också internationellt. Efter några år utkom särskilda internationella postanvisningar med både svensk och fransk text. Dessa fick blankettnummer 10 medan den inhemska blanketten betecknades med nr 11.

Under åren fram till 1925 infördes efterhand nya former av postanvisningar: tidningspostanvisningar infördes 1880, telegrampostanvisningar 1892, skattepostanvisningar 1908, inkasseringspostanvisningar 1909 och postanvisningar med mottagningsbevis 1916.

Slutligen kan nämnas att postgirot infördes den 1 januari 1925. Detta kom med tiden att i stor utsträckning ersätta postanvisningen som betalningsöverföringsmedel.

Inrikes postanvisningar

Som nämnts inledningsvis infördes postanvisningsblanketter den 1 juli 1869. Efter denna tidpunkt var det inte längre tillåtet med postanvisningsbrev.

Avgifterna för postanvisningarna betalades från början kontant bortsett från portot för själva brevet men skulle från och med den 24 mars 1869 erläggas med frimärken på postanvisningsbrevet. Denna princip frångicks dock redan den 1 juli, då postanvisningsblanketterna infördes. Inrikes postanvisningar skulle frankeras med frimärken för antingen 25 öre för belopp upp till 50 riksdaler eller med 33 öre mellan 50 och 100 riksdaler.

Bestämmelserna om hur postanvisningar skulle behandlas av posttjänstemän och allmänhet återfinns främst i de allmänna poststadgorna vilka utkom med stor regelbundenhet mellan åren 1872 och 1925. Vid två tillfällen utkom särskilda postanvisningsreglementen, nämligen 1894 och 1900.

Från början kunde enbart postkontor förmedla postanvisningar. År 1876 fick också poststationer ta emot postanvisningar men endast lydande på belopp

upp till 5 kr. Denna beloppsgräns höjdes efterhand och från och med 1909 fick poststationer ta emot anvisningar lydande på maximibeloppet som vid denna tidpunkt var 1000 kr.

År 1866 fick en postanvisning lyda på högst 80 riksdaler. Det var dock till en början endast ett sjuttiotal postkontor som kunde förmedla detta belopp; för övriga postkontor och postexpeditioner gällde 40 riksdaler som högsta belopp. Redan 1867 höjdes maximibeloppet till 100 riksdaler, år 1899 till 500 kr och 1909 till 1000 kr. Lokalpostanvisningar tilläts med samma porton från den 1 januari 1877.

Postanvisningar aviserades i regel inte till mottagaren, eftersom den utdelade postanvisningen var en avisering i sig. Om postanvisningen skulle delas ut av en lantbrevbärare förekom, i varje fall under vissa tider, att adressaten fick en avi (blankett nr 170) och fick kvittera postanvisningen på denna; detta gällde också när anvisningen förmedlades av en ångbåtspostexpedition.

Inrikes postanvisningar hade från början en giltighetstid av 14 dagar. Från den 1 augusti 1892 förlängdes giltighetstiden till 30 dagar. Mellan 1899 och 1909 gällde inrikes postanvisningar "intill utgång av månaden näst efter den, under vilken anvisningen blivit avstämplad vid det redovisande postkontoret". Därefter återgick man till den tidigare bestämmelsen.

Det kan tilläggas att samtliga inlösta postanvisningar -både inrikes och internationella- från åren 1869-1903 kvarlåg hos Generalpoststyrelsen i Stockholm. Utgallring gjordes med anledning av flyttningen till Vasagatan. Från och med år 1909 bevarades inlösta postanvisningar i 5 år; från 1914 bevarades postanvisningarna till slutet av året efter inlösningen.

KUPONG.

SVENSKA POSTVERKET.

POSTANVISNING.

Postanvisning, utfärdad av postkontoret i Landskrona år 1888. Portot var 25 öre för belopp upp till 50 kr vid denna tid. Tillhörande avi avbildas på nästa sida.

En postanvisning
till Kjerstin Johnsson — Nr 16 Öja
från Dalsbyborg, der afstämplad den 21/9
och försedd med nr 49988 samt lydande å 6 kr. 50 öre, har ankommit
till härvarande postanstalt, der beloppet finnes att, mot qvitto i behörig ordning,
uttaga inom fjorton dagar härefter.
Öja den 22/9 Kjerstin Johnsson
(Blankett nr 170.)
December 1872.
Lina Johnsson
LANDSKRONA 22 9 1888

Avi om en postanvisning (blankett nr 170 december 1872), med tillhörande postanvisning, utfärdad av postkontoret i Landskrona år 1888. Denna blankett var egentligen avsedd för ångbåtspostexpeditioner men användes också av lantbrevbärare då adressaten inte anträffades. Anvisningsbeloppet är utkvitterat på avin, inte på postanvisningen.

Internationella postanvisningar

Som redan påpekats blev det möjligt att skicka postanvisningar till Danmark och Norge redan från starten den 1 augusti 1866. 1869 var det dags att utvidga verksamheten till Nordtyska förbundet (den 1 april) och USA (den 1 maj). Från den 15 juni 1871 kunde man skicka postanvisningar till Konstantinopel och från den 1 juni 1874 till Italien, i båda fall via Tyskland.

KUPONG.
Svenska Postverket
Postanvisning
å ett belopp af 22 Mr 22 Sgr
säger: Tjugotvå Thr 22 Sgr Silfver
Till Herr Henrig Mattonie
Bestämmelseorten: Carlsbad
Annoterad under nr 49 vid Borås post
Kontor den 26 Sept 1869
BORÅS 26 9 69
BORÅS 26 9 69
BORÅS 26 9 69

Postanvisning till Carlsbad från år 1869. Möjlighet att skicka postanvisningar till detta område infördes den 1 april 1869. Portot uppgick till 36 öre för belopp upp till 50 thaler (= 133 1/3 riksdaler). Den vita blanketten har an-vänts, trots att den egentligen var avsedd för anvisningar till Danmark och Norge. Detta är den tidigast kända avstämp-lingen på en postanvisning till utlandet. (Tillhör postmuseum)

Sedan dröjde det till dess att Världspostföreningen vid sin kongress i Paris år 1878 utfärdade sitt nya postanvisningsreglemente, innan nya länder blev

aktuella. Reglementet trädde i kraft den 1 april 1879 och undertecknades av följande länder: Belgien, Danmark, Egypten, Frankrike med kolonier, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Rumänien, Schweiz och Tyskland.

Av någon anledning blev det inte möjligt att skicka postanvisningar till samtliga nämnda länder från Sverige utan Egypten, Franska kolonier och Rumänien tillkom först senare.

Två år senare, den 1 november 1881, infördes systemet med så kallade listpostanvisningar - se nästa avsnitt.

Efterhand tillkom nya länder med vilka Sverige utväxlade postanvisningar. Fram till dess att Finland kom med den 1 november 1895 tillkom följande länder: Canada via Tyskland 1.6 1884, Österrike-Ungern 1.4 1886, Rumänien 8.3 1889, Tunis 19.7 1889, Kamerun och Togo 15.7 1890, Nya Guinea 5.1 1891, Östafrikanska territoriet 1.10 1891, Egypten, Siam 1.7 1892, Malta 14.11 1892, Nederländska Indien 1.1 1893 och Kongostaten 1.9 1893.

De internationella postanvisningarna bortsett från listpostanvisningarna utfärdades på blankett nr 10. Denna fick en enhetlig utformning i samband med Pariskongressen 1878.

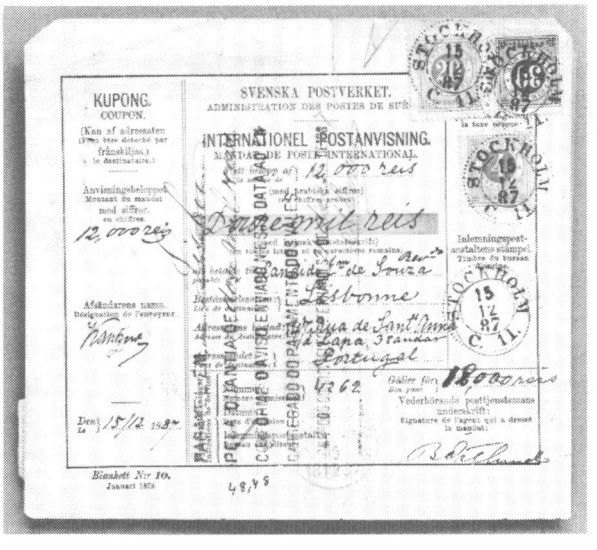

Postanvisning till Portugal från år 1887. Blanketten (nr 10, daterad januari 1879) är utformad enligt Världspostföreningens anvisningar, utfärdade vid kongressen i Paris 1878. Portot bestämdes då till 25 centimes (18 öre) per 25 francs (18 kr), dock minimum 50 centimes (36 öre). Endast 35 postanvisningar skickades från Sverige till Portugal år 1887.

Internationella postanvisningar hade i normalfallet en giltighetstid av 2 månader. Postanvisningar till/från utomeuropa gällde i 6 månader, medan listpostanvisningar gällde ett helt år. Det fanns också en möjlighet för avsändaren att från och med den 1 augusti 1892 begära kortare liggetid för postanvisningar.

Listpostanvisningar

Systemet med listpostanvisningar infördes den 1 november 1881 i samband med att det svenska postverket slöt avtal med Storbritannien och Irland om utväxling av postanvisningar.

I korthet innebar detta system att svenska postanvisningar utfärdades på den inrikes blanketten - nr 11 - istället för den internationella - nr 10. Postanvisningarna skickades till postkontoret i Malmö, där man utfärdade förteckningar eller listor över de ankomna postanvisningarna. Anvisningarna arkiverades i Malmö, medan listorna översändes till det brittiska postverket, som i sin tur utfärdade de postanvisningar som tillställdes de engelska adressaterna.

KUPONG.

Svenska Postverket

Postanvisning

å ett belopp af 108 kronor 12 öre;

Ettthundra åtta

John Johnson
Kopparberg
Sweden.

Till E. A. Ryott Esqr.
Saltwell Grove,
Gateshead on Tyne
England

Bestämmelseorten:

Anmärkning

Anmärkning

Anmärkning

användes hädanefter blankett nr 3, då listorna från utlandet skrevs om vid postkontoret i Malmö. Så sent som i cirkulär av den 22 oktober 1892 påpekades dock att den inrikes blanketten skulle användas till England och USA.

Listpostanvisningarna skulle ställas ut i svenskt mynt fram till den 1 november 1914. Från och med detta datum skulle de utställas i adresslandets myntslag, vilket medförde att blankett nr 2 fick ny utformning vid denna tidpunkt.

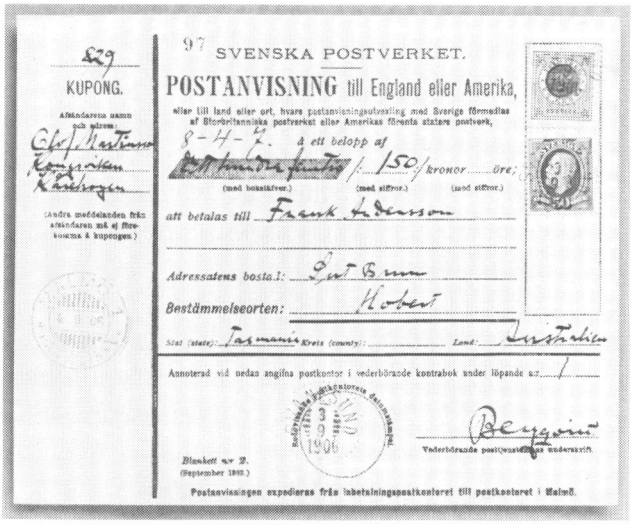

Listpostanvisning på den första versionen av blankett 2 (införd den 1 januari 1894) till Australien från år 1906. Portot utgjorde 50 öre per 50 kr. Möjligheten att skicka postanvisningar till Australien infördes den 1 mars 1885; denna är likväl den tidigast kända! Det engelska postverket tog ut en kommissionsavgift, som uppgick till 1 shilling för belopp mellan 7 och 10 pund. Observera noteringen £8, 4 shilling, 7 pence, vilket är en shilling mindre än 150 kr.

Det kan i detta sammanhang noteras, att Sverige och Ryssland träffade avtal om förmedling av finska postanvisningar till utlandet den 1 november 1895. Avtalet innebar att de svenskspråkiga finska postanvisningarna skickades till Malmö, där de skrevs om på listor till de på föregående sida nämnda länderna eller på blankett 10 till övriga. För detta besvär fick Sverige en halv procent i kommissionsavgift. Detta framgår på de finska postanvisningarna genom att avdraget på en halv procent gjordes med rött bläck.

Postanvisning skickad från Finland till Tyskland år 1911, förmedlad via Sverige enligt avtalet med Ryssland 1895. Postanvisningen behölls i Malmö och uppgifterna fördes över på en blankett 10. Sverige tog 1/2 % i kommissionsavgift - uträkningen i rött bläck finns till vänster på kupongen.

Tidningspostanvisningar

Den 1 december 1880 slöt Sverige avtal med Frankrike om att utväxla två posttjänster: inkassering och tidningsabonnemang. När det gällde inkasseringstjänsten följde den i stort de bestämmelser som infördes internationellt den 1 januari 1893 (se avsnittet om inkasseringspostanvisningar).

I fråga om tidningsabonnemang bestämdes att man i respektive land skulle kunna abonnera på det andra landets tidningar och tidskrifter på posten. En särskild beställningsblankett nr 16 skulle fyllas i av kunden och abonnemangspriset skulle betalas med hjälp av en särskild postanvisning, "Postanvisning för tidningsabonnement", blankett nr 15.

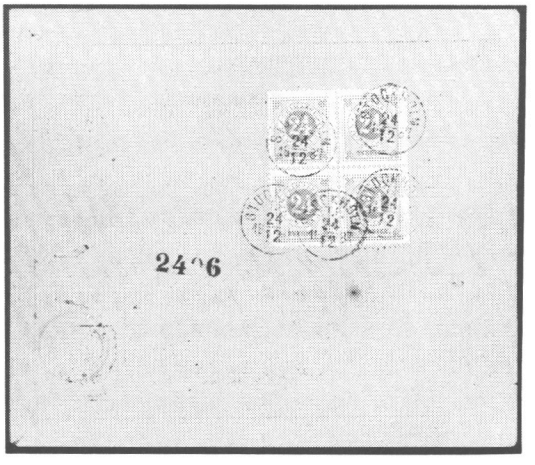

Baksida av tidningspostanvisning till Frankrike år 1887. Blanketten (nr 15 den 11 november 1880) är utformad enligt avtalet med Frankrike om tidningsabonnemang och inkasseringar, vilket trädde i kraft den 1 december 1880. Portot är reglementsenligt erlagt med ett fyrblock av 24 öre Ringtyp. Portot bestod egentligen av en så kallad kommissionsavgift på 3 % av anvisningens belopp.

Avgiften för att skicka en tidningspostanvisning uppgick till 3 % av abonnemangspriset. Enligt reglementet skulle frimärken för ifrågavarande belopp placeras på anvisningens baksida. Postanvisningarna utväxlades framför allt mellan tidningspostexpeditionen i Stockholm och motsvarande postkontor i Paris men fick lämnas in vid samtliga postanstalter.

Antalet tidningsabonnemang som tecknades i Sverige respektive Frankrike var mycket få. Som mest rörde det sig om några hundra svenska abonnemang per år, medan antalet franska vanligtvis bara uppgick till en tiondedel av detta antal. Mot denna bakgrund är det inte förvånande att mindre än tiotalet sådana postanvisningar är kända hos samlare.

Inkasseringspostanvisningar

Sverige och Frankrike träffade år 1880 avtal om att införa inkasseringstjänst den 1 december, men det kom att dröja åtskilliga år innan denna posttjänst infördes till andra länder. Man fick inkassera handlingar för belopp upp till 360 kr eller 500 francs. Inkasseringsavgiften var 10 öre per 20 kr, dock högst 40 öre.

Vid Världspostföreningens kongress i Wien 1891 skrevs ett separat avtal om att införa inkassering som en internationell posttjänst. Sverige biträdde detta avtal och införde tjänsten ifråga den 1 januari 1893. Liksom i övriga länder begränsades det möjliga inkasseringsbeloppet till 1000 francs eller 730 kr. Endast postkontor deltog i den internationella inkasseringsrörelsen.

Världspostföreningen föreslog att inkasserade medel skulle skickas tillbaka med hjälp av en särskild inkasseringspostanvisning enligt mallar i avtalet. Sverige gav emellertid aldrig ut någon internationell inkasseringspostanvisning enligt UPUs förslag utan använde istället den vanliga internationella postanvisningsblanketten, nr 10. På denna noterade posttjänstemannen med bläck ordet "recouvrement", det franska ordet för inkassering. På enstaka större postkontor användes en stämpel med denna text.

Avgiften för internationell inkassering bestämdes till 10 centimes, vilket i Sverige omräknades till 10 öre. De internationella inkasseringspostanvisningarna är därför frankerade med 10 öre utöver gängse postanvisningsporto fram till 1 juli 1921, då avgiften steg till 25 öre oavsett belopp.

I den inrikes posttrafiken infördes tjänsten inkassering den 1 november 1909. Samtidigt utkom en särskild inkasseringspostanvisning, blankett nr 403, som skulle användas när inkasserade pengar skickades tillbaka till avsändaren.

Avgiften för inrikes och lokal inkassering var 10 öre upp till 50 kr, 20 öre upp till 100 kr, 30 öre upp till 500 kr och 40 öre upp till 1000 kr.

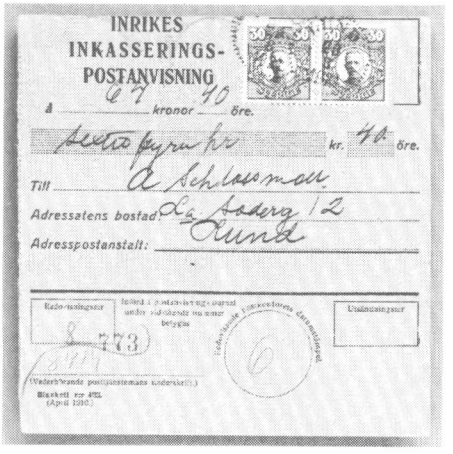

Inrikes inkasseringspostanvisning, använd lokalt i Lund 1921. Andra versionen av blankett nr 403; första versionen är från den 1 november 1909, då inrikes inkasseringstjänsten infördes. Inkasseringsavgift 20 öre plus postanvisningsporto 40 öre (50-100 kr).

Inkasseringspostanvisning från 1910, avseende betalning för i Sverige utförd inkassering från Frankrike. Det fanns ingen internationell inkasseringspostanvisningsblankett, varför blankett 10 användes med handskriftsnotering "Recouvrement", det franska ordet för inkassering. Inkasseringsavgiften var 10 öre för internationella inkasseringar, oavsett belopp. Internationell inkassering var möjlig från den 1 januari 1894.

Inkasseringstjänsten behandlas mer utförligt i kapitel 8.

Telegrampostanvisningar

Vid Världspostföreningens kongress i Lissabon 1885 enades man om att fr o m den 1 april 1886 skulle medlemsländerna kunna utväxla så kallade telegrafpostanvisningar med varandra. Sverige undertecknade emellertid inte

denna del av avtalet och därför dröjde ytterligare sex år innan sådana anvisningar infördes i vårt land.

Vid kongressen i Wien 1891 ändrades beteckningen på denna typ av anvisningar till telegrampostanvisningar. De infördes i Sverige den 1 juli 1892, både internationellt och inrikes men fick dock endast utfärdas av postkontor på platser med telegrafstation.

I den internationella posttrafiken begränsades antalet mottagarländer till följande: Belgien, Danmark, Egypten, Frankrike med Algeriet, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Rumänien, Schweiz, Tunis, Tyskland samt Österrike och Ungern.

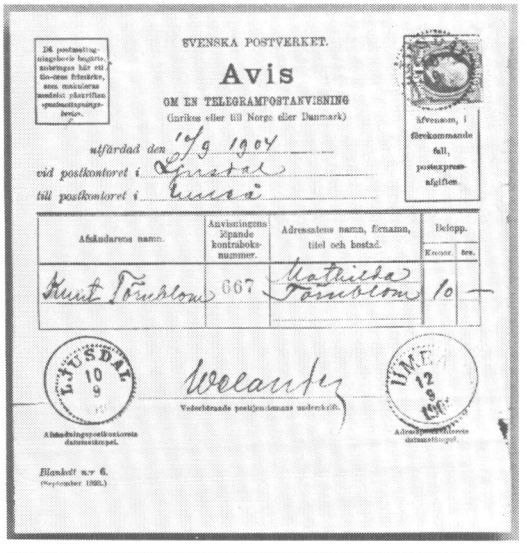
SVENSKA POSTVERKET.

Avis

OM EN TELEGRAMPOSTANVISNING

(inrikes eller till Norge eller Danmark)

utfärdad den 10/9 1904

vid postkontoret i Ljusdal

till postkontoret i Umeå

Afvensom, i förekommande fall, postexpressafgiften.

Afsändarens namn.	Anvisningens löpande kontrabokenummer.	Adressatens namn, förnamn, titel och bostad.	Belopp. Kronor.	Belopp. öre.
Knut Törnblom	667	Mathilda Törnblom	10	—

LJUSDAL 10 9

Vederbörande postfunktionärs underskrift.

UMEÅ 12 9 1904

Afsändningspostkontorets datumstämpel.

Adressatpostkontorets datumstämpel.

Blankett n:r 6.

TELEGRAM.

KONGL. TELEGRAFVERKET.

Knut Törnblom betalar tr. 10 kronor för Mathilda Törnblom

Afvensändt besp. kvitteras

Umeå den 10

Mathilda Törnblom

Inrikes telegrampostanvisningsavi på den andra versionen av blankett 6 från 1904 med tillhörande telegram. Telegrampostanvisningarna infördes efter beslut på Wienkongressen den 1 januari 1893, både inrikes och internationellt. Avin frankerades med postanvisningsportot, medan telegramavgiften erlades kontant på telegrafkontoret. Pengarna kvitterades ut på själva telegrammet.

Avgiften för att skicka telegrampostanvisningar bestod av dels postanvisningsporto, dels telegramavgiften. Frimärken motsvarande portot sattes på avin till telegrampostanvisningen, medan telegramavgiften erlades kontant.

Tre blankettyper användes i samband med telegrampostanvisningar: framställning om utfärdande av telegrampostanvisning (blankett nr 4), själva telegrampostanvisningen (blankett nr 7 - inrikes; nr 8 - internationell)[1] och avi om telegrampostanvisning (blankett nr 5 - internationell; nr 6 inrikes).

En korrespondent som skulle skicka en telegrampostanvisning fick först fylla i blankett nr 4. Uppgifterna på denna överfördes av posttjänstemannen till telegrampostanvisningen - en postal blankett som i mångt och mycket liknade ett vanligt telegram. Dessutom utfärdades en avi om telegrampostanvisning och denna frimärktes med portot för en postanvisning utställd på samma belopp.

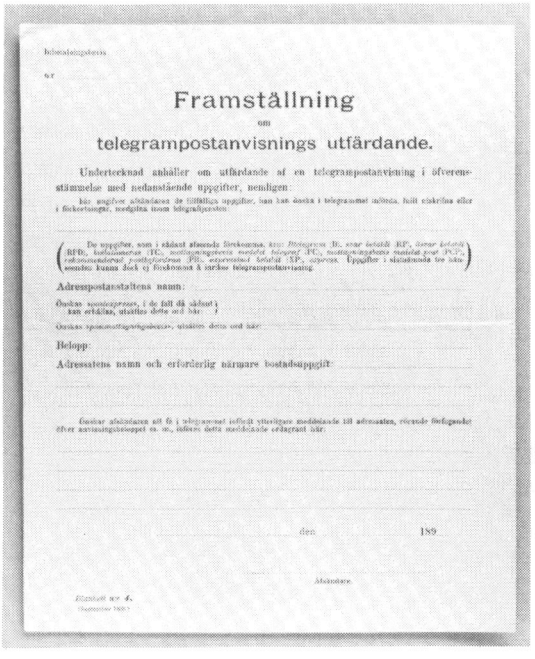

Framställning
om
telegrampostanvisnings utfärdande.

Undertecknad anhåller om utfärdande af en telegrampostanvisning i öfverensstämmelse med nedanstående uppgifter, nemligen:

Adresspostanstaltens namn:

Belopp:

Adressatens namn och erforderlig närmare bostadsuppgift:

den 189

Avsändaren av en telegrampostanvisning fick fylla i ovanstående blankett när han beställde en telegrampostanvisning. Blankettens uppgifter utgjorde underlag för själva telegrampostanvisningen.

Om telegrafstationen inte fanns i samma byggnad som postkontoret, överlämnade posttjänstemannen telegrampostanvisningen - sedan den avstämplats med postkontorets datumstämpel - i ett med sigill förseglat postsakskuvert till korrespondenten. Denne fick sedan själv ta den med sig

[1]Från och med år 1912 ersattes blankett 6 och 7 av blankett 225 samt 5 och 8 av nr 226.

till telegrafstationen och där erlägga avgiften för att sända telegrammet ifråga. Om postkontor och telegrafstation var inrymda i samma byggnad fick däremot korrespondenten erlägga alla avgifter på en gång.

Avin om en telegrampostanvisning sändes till adresspostkontoret med första postlägenhet och på samma sätt som övriga postanvisningar. Den behövde inte ha anlänt till postkontoret för att detta skulle kunna betala ut pengarna. Dessa kvitterades av mottagaren på själva telegrammet, som bars ut som en vanlig postanvisning på mottagningsorten.

När avin ankom till adresspostkontoret skulle den jämföras med uppgifterna i telegrammet. Stämde dessa skulle avin biläggas telegrammet och användas som verifikation till postanvisningskontraboken. Om det förelåg olikheter skulle handlingarna skickas till Generalpoststyrelsen. Som framgår av flera bevarade dokument nålade man i regel fast telegrammet vid avin, då de arkiverades.

När det gällde internationella telegrampostanvisningar kan noteras att sådana endast fick skickas från större postkontor, i regel belägna i städer och andra större orter. Från ytterligare några orter fick anvisningar skickas till Danmark och Norge. Till dessa länder användes den inrikes blanketten.

SVENSKA POSTVERKET.
AVI
till
Telegrampostanvisning
till inrikes ort eller till Danmark eller Norge.
Avsändarens namn och adress
Belopp Kr. öre.
Adressats namn
Adressats bostad
Adresspostanstalt
Redovisande postkontor.
Adresspostkontor.
Redovisningsnr
503
Posttjänstemans underskrift.
Blankett nr 225.
(Sept. 1912).

Avi till telegrampostanvisning till Danmark på den andra versionen av blankett 225 från 1912 - den första kom 1909 . Portot på avin är detsamma som tillämpades på postanvisningar till Danmark. Blanketten användes både inrikes och till Danmark/Norge.

Avi till telegrampostanvisning till Schweiz från år 1913. Blankett 226 utkom först 1909 - detta är den andra versionen från 1912. Portot - 3:78 kr - visar att man räknat på kronkursen (50 fr = 36 kr). Maximibeloppet var 1000 francs och avgiften uppgick till 18 öre per 50 francs.

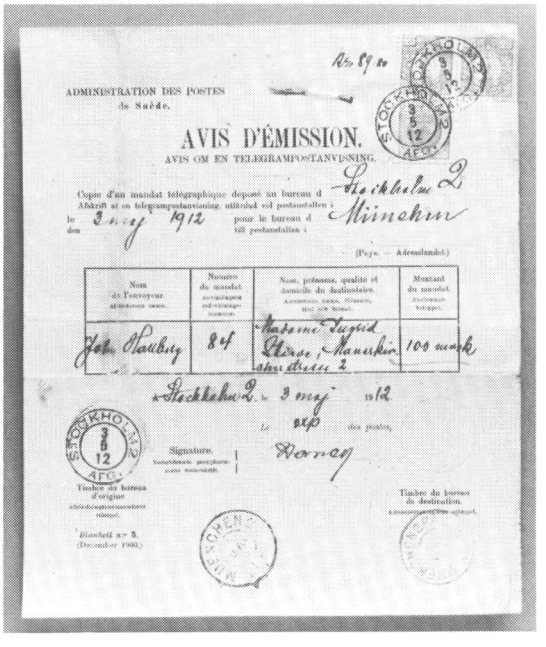

Avi till en telegrampostanvisning till Tyskland från 1912. Man har använt andra versionen av blankett 5, trots att blankett 226 utkom redan 1909. Portot uppgick till 18 öre per 50 francs = 36 kr vid denna tid. Beloppet, 100 mark, är utkvitterat på telegrammet som är fäst vid blanketten med en nål i samband med arkivering.

Skattepostanvisningar

En ny typ av inrikes postanvisningar, s k skattepostanvisningar, infördes enligt ett postcirkulär, daterat den 11 januari 1908. Avsikten var att man med denna blankett (nr 150) skulle kunna betala in skatt i Stockholm. Den 10 oktober 1914 infördes motsvarande blankett i Göteborg, dock med en något annorlunda utformning.

Portot för skattepostanvisningarna var samma som för vanliga inrikes postanvisningar.

SVENSKA POSTVERKET.

SKATTE-
POSTANVISNING

56 kronor — öre.

Till Uppbördskommissarien i Maria Södra

uppbördsdistrikt.

Överståthållarämbetet för uppbördsärenden.

Stockholm St.

Inrikes skattepostanvisning från 1919 på blankett nr 150. Denna blankett finns i två versioner; den ena avsåg skatteinbetalningar till Stockholm och infördes den 11 januari 1908 och den andra Göteborg med start den 10 oktober 1914 (båda datum avser postcirkulärens datum).

Postförskottsanvisningar

Möjligheten att begära postförskott på brev infördes den 1 augusti 1866, samtidigt med införandet av postanvisningar. Från 1869 kunde postförskott även begäras på paket, från 1881 på trycksaker och från 1892 på brevkort. Dessa tjänster har närmare behandlats i brev-, brevkorts- och trycksakskapitlen.

När det gällde att skicka tillbaka pengar för inlösta postförskott användes till en början ett så kallat reversal, vilket 1872 fick blankettnummer 85. Postförskottsavgiften åsattes reversalet i form av frimärken på inlämningspostanstalten. Brevet eller adresskortet åsattes frimärken för ordinarie porto. När postförskottet utlösts av mottagaren returnerades reversalet till avgångspostanstalten, vilken aviserade avsändaren av postförskottet. Denne fick kvittera beloppet på posten och fick dessutom lämna tillbaka det inlämningsbevis som erhållits då försändelsen lämnades in.

Så småningom infördes dock särskilda så kallade postförskottsanvisningar, vilka till utseendet liknade en postanvisning. De första utgavs år 1894 med redigeringsdatum maj 1894 och fick blankettnummer 84 och 85. Dessa var avsedda för betalning av postförskottsbelopp för postförskottspaket till respektive från utlandet. Samtidigt kom blankett nr 169 som var avsedd för alla slag av inrikes postförskottsförsändelser. Denna blankett var en kombinerad avi och inrikes postförskottsanvisning. År 1909 kom så blankett nr 398, vars ena del användes som postförskottsanvisning för inrikes försändelser.

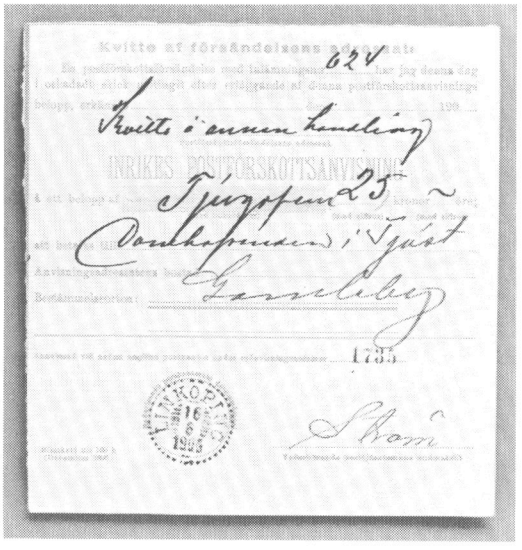

Inrikes postförskottsanvisning från år 1904 på blankett nr 169b med redigeringsdatum december 1900.

Då svenska postverket skulle skicka betalning för inlösta internationella brevpostförskottsförsändelser användes en vanlig internationell postanvisning, blankett nr 10. På denna noterade posttjänstemannen med handskrift, men även stämpel förekom, ordet "Remboursement", det franska ordet för postförskott. Avgiften var 10 öre, utöver postanvisningsbeloppet, och detta belopp åsattes postförskottsanvisningen med frimärken, utöver gällande postanvisningsporto..

Postförskottspostanvisning till Schweiz år 1904. Det fanns ingen internationell postförskottsanvisningsblankett, för brevpostförskott och därför användes blankett nr 10 med handskriftsnoteringen (även stämpel förekommer) "Remboursement", det franska ordet för postförskott. Portot var 10 öre högre än för en vanlig internationell postanvisning.

Sjömansinvisningar

En särskild form av postanvisningar var de så kallade sjömansinvisningarna, vilka infördes enligt ett postcirkulär, daterat den 4 mars 1869. Avsikten med dessa var att svenska sjömän skulle kunna skicka hem pengar från främmande hamnar. Blanketter för invisningarna utfärdades av Kommerskollegium och de utställdes av 28 olika svenska och norska konsulat världen runt.

Via sjömansinvisning kunde minst 10 och högst 500 kr skickas. Avgiften var 20 öre upp till 100 riksdaler; för över 100 riksdaler var avgiften 24 öre per 100 rdr. Den 29 april 1884 ändrades avgiften till 20 öre per 100 kr. Avgifterna erlades av mottagaren med frimärken som sattes på invisningarna på mottagningspostanstalten.

Enligt statistiken över sjömansinvisningar blev de mycket litet använda. Antalet uppgår till några hundratal per år under hela perioden som de förekom. De upphörde enligt ett cirkulär från 1901, daterat den 26 april; dock anger statistiken för 1902 att sex ankom detta år.

Svenska sjömän fick nu istället möjlighet att genom kostnadsfri förmedling av de svensk-norska konsulaten skicka hem belopp på mellan 10 och 500 kr. Konsuln utfärdade ett kvitto på beloppet och köpte för detta en växel, som lätt kunde omsättas i Stockholm. Växeln skickades till Kommerskollegium, som sålde växeln och skickade pengarna per postanvisning till adressaten (eller, om så önskades, satte in pengarna i Stockholms stads sparbank).

En annan version av sjömansinvisningar tillkom den 1 januari 1904, då det blev det möjligt att skicka postanvisningar från svenska örlogsfartyg i främmande vatten på samma sätt som man tidigare kunde skicka brev och brevkort. Det innebar bland annat att postanvisningarna skulle frankeras med inrikes porto.

Tilläggstjänster

Redan den 1 januari 1873 infördes möjligheten att begära expressutdelning av inrikes postanvisningar. Avgiften för denna tjänst var liksom för andra försändelseslag 18 öre, den 1 juli 1887 höjd till 20 öre. Avgiften erlades genom frimärken på blanketten.

Inrikes postanvisning med expressutdelning från år 1921. Portot var 70 öre för 500-750 kr, vartill kom expressavgift, 20 öre. Inrikes blankett nr 11 med redigeringsdatum juni 1920.

Möjligheten att begära expressutdelning av internationella postanvisningar infördes däremot inte förrän den 1 maj 1913. Då kunde man begära denna tilläggstjänst för postanvisningar till Argentina, Belgien, Chile, Danmark, Danska Västindien, Italien med San Marino, Benadir och Eritrea, Japan, Luxemburg, Montenegro, Nederländerna, Norge, Portugal med Azorerna och Madeira, Schweiz, Siam, Taiwan, Tyskland, Ungern och Österrike. Nya länder tillkom inte förrän den 1 juni 1922, bland annat Finland.

Mottagningsbevis kunde begäras på inrikes postanvisningar från den 1 januari 1873. Avgiften var 12 öre fram till den 1 januari 1886, då den sänktes till 10 öre. Den steg till 15 öre den 1 juli 1919 och till 20 öre den 1 juli 1920. Den inrikes avgiften erlades i regel genom frankering med ett extra frimärke till vänster på postanvisningsblanketten, med undantag för perioden 1873-1892 då frankeringen gjordes på mottagningsbeviset.

Inrikes postanvisning med mottagningsbevis från 1900. Den 1 november 1899 höjdes maximibeloppet för postanvisningar från 100 till 500 kr. Avgiften för mottagningsbevis uppgick till 10 öre åren 1886-1919. Den skulle erläggas med ett särskilt frimärke på anvisningen från den 1 juli 1892 till den 1 januari 1918.

Den 1 juli 1916 utkom en ny blankett för inrikes postanvisning med mottagningsbevis. Den fick beteckningen nr 135. Den kunde dock inte användas om mottagningsbevis begärdes i efterhand. I så fall skulle blankett nr 328, den inrikes blanketten för mottagningsbevis, användas. I samband med att tvånget att frankera postanvisningen med ett särskilt frimärke för mottagningsbeviset avskaffades den 1 januari 1918, ändrades också blanketten så att rutan för mottagningsbevisfrimärket togs bort.

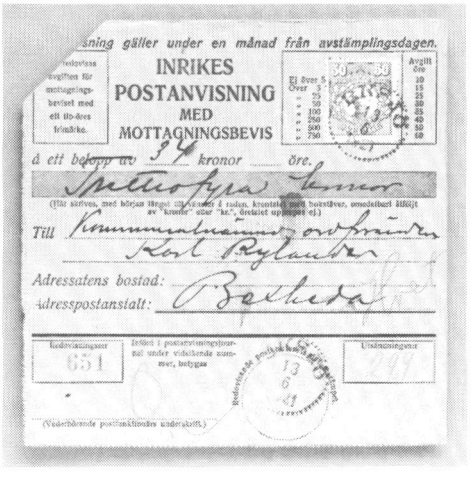

Inrikes postanvisning med mottagningsbevis på första versionen av blankett nr 135, vilken utkom den 1 juli 1916. Från och med den 1 januari 1918 behövdes inget särskilt frimärke för mottagningsbeviset.

Möjligheten att begära mottagningsbevis för postanvisningar till utlandet infördes den 1 april 1886 enligt beslut på Världspostföreningens kongress i Lissabon året före. Avgiften, 10 öre, skulle erläggas med ett 10-öres frimärke, vilket skulle sättas på postanvisningen och makuleras med orden "avis de payement". Mottagningsbevis skulle utfärdas av adresspostanstalten på en blankett som i Sverige fick beteckningen nr 33. Denna regel kom att gälla under hela den behandlade perioden.

När telegrampostanvisningar infördes den 1 juli 1892 blev det också möjligt att begära expressutdelning respektive mottagningsbevis för dessa. Avgifterna var desamma som för vanliga postanvisningar. Både på telegrampostanvisningen och avin skulle i så fall posttjänstemannen notera "postexpress" respektive "postmottagningsbevis".

Det kan noteras att om expressutdelning begärts för en telegrampostanvisning, delades telegrampostanvisningen ut till adressaten med särskilt expressbud. I annat fall utdelades den som en vanlig postanvisning med ordinarie brevbärare.

Inrikes avi till en telegram-postanvisning som expressutdelats 1904. Posttjänstemannen har reglementsenligt noterat "Post-express" överst på avin. Avgiften för expressutdelning var 20 öre, vartill kom 35 öre för postan-visningsbelopp mellan 100 och 250 kr.

Möjligheten att återta eller ändra adressen på en till postbefordran avlämnad försändelse infördes i vår första poststadga som gällde från och med år 1873. Denna bestämmelse gällde också för postanvisningar. Internationella postanvisningar fick återtagas med början den 1 april 1886. Avgiften härför var ett enkelt inrikes rekporto, det vill säga 30 öre vid denna tid.

Postanvisningsblanketter

Våra första postanvisningsblanketter utkom, som tidigare noterats, den 1 juli 1869. De hade till en början inget blankettnummer. I stort sett samma blankett användes sannolikt för både inrikes och internationella postanvisningar. Den enda skillnaden var den lodräta texten om portot i blankettens högra kant. Dessutom varierade blankettfärgen: den inrikes var rosa, den internationella var gul och den nordiska var vit. Blankettfärgen ändrades någon gång under senare delen av 1870 eller 1871 till vit för alla typer av postanvisningar; dock användes de färgade blanketterna parallellt med dessa fram till omkring 1875.

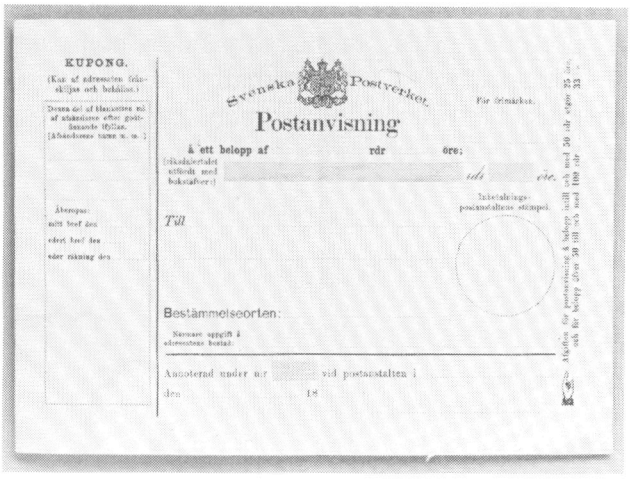
KUPONG.

Svenska Postverket

Postanvisning

Till

Bestämmelseorten:

Den första svenska postanvisningsblanketten (i rosa färg) som kom ut den 1 juli 1869. Den användes både inrikes och till Danmark, Norge och Tyskland. År 1870 ersattes den av en vit variant till Danmark och Norge och gul variant till utlandet. Först 1873 fick blanketterna sina beteckningar, nr 10 för den internationella och nr 11 för den inrikes (båda i vit färg). Redigeringsdatum var november 1872.

Blankettnummer infördes för den internationella blanketten - nr 10 - någon gång under 1871, utan att redigeringsdatum angavs. Även den inrikes blanketten - nr 11 - fick nummer på blanketten, innan redigeringsdatum - det första var november 1872 - infördes. Denna kom sannolikt i bruk först den 1 januari 1873. Även blankett nr 10 kom med redigeringsdatum november 1872.

Under flera år hade samtliga postanvisningsblanketter enbart svensk text. Vår första tvåspråkiga internationella blankett har redigeringsdatum november 1877 men är i övrigt utformad efter den svenskspråkiga. Först under Pariskongressen 1878 utfärdade UPU anvisningar för hur en postanvisningsblankett skulle se ut. Dessa anvisningar trädde i kraft den 1 april 1879 medan den nya svenska internationella blanketten har så tidigt redigeringsdatum som januari 1879.

KUPONG.

Svenska Postverket

Postanvisning

Till

Inrikes postanvisning på den gula blankett som egentligen var avsedd för postanvisningar till utlandet. Redigeringsdatum är november 1872, då även beteckningen blan-kett nr 10 infördes. Blanketten är använd så sent som i februari 1876. Portot var 25 öre för belopp upp till 50 kr

Under årens lopp kom det ut många versioner av postanvisningsblanketterna. Det förekommer också att portouppgifter ändras löpande, utan att redigeringsdatum ändras. Nedanstående förteckning på olika redigeringsdatum gör inte anspråk på fullständighet men kan vara ett exempel på de många versioner som förekommit under årens lopp.

Postanvisningsblanketter åren 1869-1912

Blankett nr 10	**Blankett nr 11**	**Blankett nr 2**
Utan redigeringsdatum	Utan redigeringsdatum	
Utan redigeringsdatum/med blankettnummer	Utanredigeringsdatum/med blankettnummer	
november 1872	november 1872	
	maj 1875	maj1875 (blankett 11)
november 1877	januari 1888	
januari 1879	augusti 1889	
januari 1888	december 1890	
maj 1892	juni 1892	
september 1893	september 1893	september 1893
december 1898	november 1896	
juni 1899	oktober 1899	
december 1900	december 1900	december 1900
augusti 1907	juli 1904	augusti 1907
	september 1909	
	april 1910	

Den internationella blanketten var vit fram till september 1888, då den fick en grönaktig färg. I och med att man bytte till ett mindre format 1907 ändrades färgen till grågrön. Omkring år 1910 förekommer också tillfälligtvis en blå blankett. Den grågröna färgen behölls sedan fram till minst 1920.

Postanvisning till Österrike från år 1906 på blankett nr 10 med redigeringsdatum december 1900. Portot bestod av 25 centimes = 18 öre per 25 francs upp till 100 francs, vartill kom 25 centimes per 50 francs på belopp därutöver. Denna taxa infördes vid UPUs kongress i Washington 1897 och trädde i kraft den 1 januari 1899. Samtidigt höjdes maximibeloppet från 500 till 1000 francs.

Övriga blanketter

En sammanställning av övriga postanvisningars och andra till postanvisningsrörelsen anknutna blanketters nummer följer nedan. Dock begränsas förteckningen till sådana blanketter som allmänheten kom i kontakt med.

Utöver själva postanvisningsblanketterna kom några ytterligare blankettyper till användning i samband med postanvisningar. Om en postanvisning kom bort kunde man från år 1900 utfärda en dublett, blankett nr 12. Redan tidigare hade man efterlyst förkomna postanvisningar genom att publicera en förteckning över dem varje år i postens cirkulär.

Då en korrespondent lämnade in sin postanvisning på ett postkontor fick man redan från början ett kvitto på detta. Till en början hade detta kvitto inget blankettnummer. Sådant infördes 1872 med redigeringsdatum november: nr 139 a för postkontor och postexpedition; 139 b för poststation. Blanketten hade beteckningen "Qvitto å inbetalad postanvisning" fram till 1900, då den ändrades till "Inlämningsbevis rörande postanvisningsbelopp".

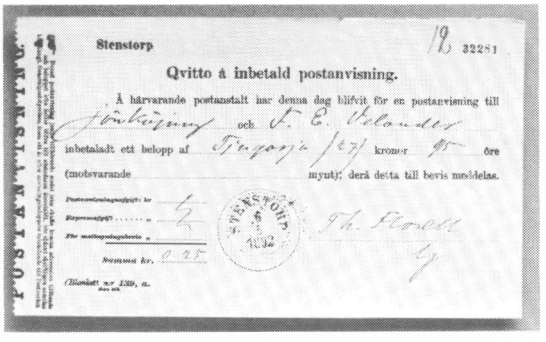

Stenstorp

Qvitto å inbetald postanvisning.

Å härvarande postanstalt har denna dag blifvit för en postanvisning till

och

inbetaldt ett belopp af kronor öre

(motsvarande myntj; derå detta till bevis meddelas.

Kvitto på inbetald postanvisning från år 1892. Blankett nr 139 a var avsedd för postkontor och postexpeditioner.

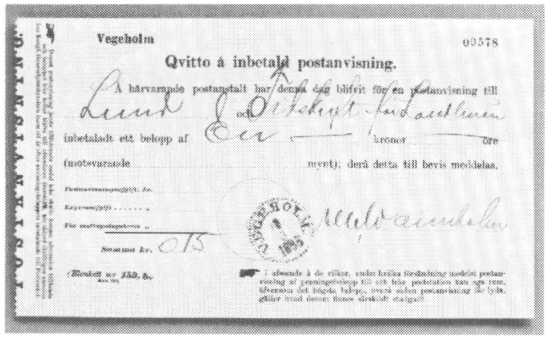

Vegeholm

Qvitto å inbetald postanvisning.

Å härvarande postanstalt har denna dag blifvit för en postanvisning till

och

inbetaldt ett belopp af kronor öre

(motsvarande myntj; derå detta till bevis meddelas.

Kvitto på inbetald postanvisning från år 1895. Blankett nr 139 b var avsedd för poststationer.

Det kan noteras att många av nedanstående blanketter kan ha samma redigeringsdatum som fanns på blankett 10 och 11. Det har dock inte varit möjligt att i detalj kartlägga alla redigeringsdata för samtliga blankettyper - detta får bli en uppgift för framtida posthistorisk forskning.

Avslutningsvis redovisas nedan en sammanställning av huvudtyperna av samtliga de blanketter som använts i samband med inrikes och internationella postanvisningar.

Blanketter i samband med postanvisningar/postförskott 1866-1925

Blankettnr	Officiell beteckning	Första redigeringsdatum
3	Listpostanvisning till utlandet	september 1893
4	Framställning om telegrampostanvisnings utfärdande	september 1893
5	Avi om internationell telegrampostanvisning	september 1893
6	Avi om inrikes (även Danmark och Norge) telegrampostanvisning	september 1893
-	Quitto å inbetald postanvisning	datum saknas
7	Qvitto å inbetalad postanvisning	datum saknas
7	Inrikes telegrampostanvisning	september 1893
8	Internationell telegrampostanvisning	september 1893
10	Internationell postanvisning	november 1872
11	Inrikes postanvisning	november 1872
12	Duplett till vanlig postanvisning, postförskotts- och telegrampostanvisning	december 1900
15	Postanvisning för tidningsabonnement	11 november 1880
33	Avi om utbetalning av en postanvisning	mars 1886
38	Mottagningsbevis	21 januari 1876[1]
84	Postförskottsanvisning för likvid för postförskotts-paket till utlandet	maj 1894
-	Reversal å postförskott	datum saknas
85	Reversal å postförskott	datum saknas
85	Postförskottsanvisning för likvid för postförskotts-paket från utlandet	maj 1894
135	Inrikes postanvisning med mottagningsbevis	juli 1916
	Qvitto å inbetald Postanvisning	1866
139a	Qvitto å inbetald postanvisning (postkontor)	november 1872
139b	Qvitto å inbetald postanvisning (poststation)	november 1872
139a	Qvitto å inbetalad postanvisning (postkontor)	oktober 1893
139b	Qvitto å inbetalad postanvisning (poststation)	oktober 1893
139a	Inlemningsbevis rörande postanvisningsbelopp (postkontor)	december 1900
139b	Inlemningsbevis rörande postanvisningsbelopp (poststation)	december 1900
139	Inlämningsbevis rörande postanvisningsbelopp	maj 1902
150	Skattepostanvisning	1908

[1] Denna blankett var avsedd för rekbrev men användes också för inrikes postanvisningar

Blankettnr	Officiell beteckning	Första redigeringsdatum
169a	En inrikes postförskottsförsändelse	maj 1894
169b	Inrikes postförskottsanvisning	maj 1894
170	En postanvisning	december 1872
225	Avi till telegrampostanvisning till inrikes ort eller till Danmark eller Norge	sept 1912
226	Avi om en telegrampostanvisning. Avis d'emission	sept 1912
398	Postförskottsanvisning	oktober 1912
403	Inrikes inkasseringspostanvisning	juli 1909

Portotaxor

Porto för inrikes postanvisningar 1866-1924

Från	Högst	Porto	Från	Högst	Porto
1.8 1866	20 rdr	12 (+20 kontant)	1.8 1904	5 kr	10
	40 rdr	12 (+40 kontant)		25 kr	15
	80 rdr	12 (+60 kontant)		50 kr	25
				100 kr	30
1.3 1867	50 rdr	12 (+20 kontant)		250 kr	35
	100 rdr	12 (+24 kontant)		500 kr	40
24.3 1869	50 rdr	12 + 20	1.11 1909	5 kr	10
	100 rdr	12 + 24		25 kr	15
1.7 1869	50 rdr	25		50 kr	25
	100 rdr	33		100 kr	30
1.1 1877	50 kr	25		250 kr	35
	100 kr	30		500 kr	40
1.8 1892	25 kr	15		750 kr	55
	50 kr	25		1000 kr	60
	100 kr	30	1.6 1918	5 kr	15
1.11 1899	25 kr	15		25 kr	20
	50 kr	25		50 kr	30
	100 kr	30		100 kr	35
	250 kr	35		500 kr	40

Från	Högst	Porto	Från	Högst	Porto
	500 kr	45		500 kr	55
	750 kr	55		750 kr	65
	1000 kr	65		1000 kr	75
1.7 1919	5 kr	15	1.7 1920-	5 kr	20
	50 kr	25	1.10 1924	50 kr	30
	100 kr	35		100 kr	40
	250 kr	45		250 kr	50
				500 kr	60
				750 kr	70
				1000 kr	80

Porto för postanvisningar till Danmark och Norge 1874-1925

Före 1.1 1874 är portot för postanvisningar detsamma som det inrikes.

Från	Högst	Porto	Från	Högst	Porto
1.1 1874	100 kr	30		400 kr	75
1.4 1879	100 kr	30		500 kr	90
	200 kr	60		600 kr	105
	300 kr	90		700 kr	120
	360 kr	120		720 kr	135
1.4 1886	100 kr	30	1.1 1920	25 kr	15
	200 kr	45		36 kr	18
	300 kr	60		100 kr	35
	360 kr	75		250 kr	50
1.7 1892	25 kr	15		500 kr	75
	100 kr	30		750 kr	100
	200 kr	45		1000 kr	125
	300 kr	60	1.10 1920	5 kr	20
	360 kr	75		50 kr	30
1.10 1907	25 kr	15		100 kr	40
	36 kr	18		250 kr	50
	100 kr	30		500 kr	75
	200 kr	45		750 kr	100
	300 kr	60		1000 kr	125

Från	Högst	Porto	Från	Högst	Porto
1.2 1921	5 kr	30		750 kr	115
	50 kr	40		1000 kr	140
	100 kr	50			
	250 kr	65			
	500 kr	90			

Anmärkning. Högsta belopp till Norge var 720 kr från den 1 januari 1899. För belopp över 360 kr var portot 72 öre för de första 72 kr samt 18 öre per 36 kr därutöver.

Postanvisning till Norge från år 1913. Portot uppgick till 45 öre för belopp mellan 100 och 200 kr. Det är ovanligt att finna anvisningar med bevarad kupong. Detta berodde på texten på kupongen "kan frånskiljas av adressaten".

Under postanvisningarnas första tio år var det endast möjligt att skicka postanvisningar till det Nordtyska förbundet (från den 1 april 1869), USA (från den 1 maj 1869), Konstantinopel (från den 15 juni 1871) och Italien (från den 1 juni 1874). Till Nordtyska förbundet fick man före Världspostföreningens bildande endast skicka upp till 50 Thaler (=133 1/3 riksdaler), år 1875 ändrat till 150 mark (=135 kr) för enhetsportot 36 öre.

Portot till Konstantinopel var till en början 54 öre upp till 25 thaler och 72 öre upp till 50 thaler. Det ändrades den 9 februari 1877 till 54 öre upp till 100 mark och 98 öre upp till 150 mark. Till Italien var portot 72 öre upp till 25 thaler och 108 öre upp till 50 thaler. Den 5 mars 1875 blev portot 54 öre upp till 75 mark och 90 öre upp till 150 mark. Det sänktes den 7 maj 1877 till 53 respektive 88 öre.

Porto för postanvisningar till USA via Tyskland 1869-1885

Från	Max belopp	Porto
1.5 1869	35 dollars	72 öre upp till $ 17:50 125 öre $ 17:50-35
16.12 1872	50 thaler=$ 35:50	54 öre upp till 7 thaler 90 öre upp till 14 thaler 162 öre upp till 28 thaler 234 öre upp till 42 thaler 306 öre upp till 50 thaler
1.4 1879	210 mark=$ 49:70	54 öre upp till 21 mark 99 öre upp till 42 mark 189 öre upp till 84 mark 279 öre upp till 126 mark 369 öre upp till 168 mark 459 öre upp till 210 mark
1.4 1880	50 dollars	54 öre upp till $ 9:41 + 27 öre per $ 4:70,5

Portosatserna för de internationella postanvisningarna ändrades relativt sällan, sedan Världspostföreningen hade slutit sitt postanvisningsavtal i Paris 1878. Detta avtal trädde i kraft den 1 april 1879. Dessa portosatser framgår av nedanstående tabeller.

Porto för internationella postanvisningar (bl 10) 1.4 1879-30.6 1892

Land	Max belopp	Porto
Danmark, Norge	360 kr	se tabell under Danmark,Norge
Belgien, Frankrike med Algeriet, Italien, Luxemburg, Schweiz	500 francs (lire)	36 öre upp till 50 francs + 18 öre per 25 francs
Tyskland, Helgoland,. Konstantinopel	400 mark	36 öre upp till 40 mark + 18 öre per 20 mark
Nederländerna	250 floriner	36 öre upp till 25 floriner+ 18 öre per 12 1/2 floriner
Portugal	90.000 reis	36 öre upp till 9.000 reis + 18 öre per 4.500 reis
USA via Tyskland	210 mark	se tabell till USA

Som tidigare nämnts tillkom efterhand nya länder med vilka Sverige utväxlade postanvisningar. Fram till dess att Finland kom med den 1 november 1895 tillkom följande länder: Canada (1.6 1884), Österrike-Ungern (1.4 1886), Rumänien (8.3 1889), Tunisien (19.7 1889), Kamerun och Togo (15.7 1890), Nya Guinea (5.1 1891), Östafrikanska territoriet (1.10 1891), Egypten, Siam (1.7 1892), Malta (14.11 1982), Nederländska Indien (1.1 1893) och Kongostaten (1.9 1893). Portosatserna till dessa länder anslöt sig till dem som gällde från 1.4 1879 respektive 1.7 1892. Till Canada gällde samma portosatser som till USA, innan listpostanvisningssystemet infördes till detta land den 1 mars 1885.

Porto för internationella postanvisningar (bl 10) 1.7 1892-30.9 1925

Från	Max belopp	Porto
1.7 1892	500 francs eller 360 kr	25 c per 25 fr eller 18 öre per 18 kr
1.1 1899	1000 francs eller 720 kr	25 c per 25 fr till 100 fr eller 18 öre per 18 kr till 72 kr därutöver 25 c per 50 fr eller 18 öre per 36 kr
1.10 1907	1000 francs eller 720 kr	25 c per 50 fr eller 18 öre per 36 kr
1.7 1921	50 kr 100 kr 150 kr 200 kr 250 kr 300 kr	50 öre 100 öre 150 öre 150 öre 200 öre 200 öre
osv per	100 kr	50 öre

Postanvisning till Ungern från 1912, då portot för internationella postanvisningar hade sänkts till 18 öre per 36 kr enligt Romkongressens beslut. Det ungerska postverket - liksom det tyska - makulerade postanvisningarna vid utbetalningen genom hålslagning.

Portosatserna till länder som använde sig av listpostanvisningssystemet, det vill säga på blankett nr 11 åren 1881-1893 och blankett nr 2 därefter, redovisas nedan.

Porto för listpostanvisningar åren 1881-1925

Land	I kraft	Max belopp	Porto
USA direkt (bl 11)	1.4 1885	$ 50=186:50 kr	50 öre per 50 kr
USA direkt (bl 11)	24.6 1889	$ 100=373 kr	50 öre per 50 kr
Canada via Storbr (bl 11)	1.3 1885	$ 100=373 kr	50 öre per 50 kr
Canada direkt (bl 2)	1.10 1904	$ 100=375 kr	50 öre per 50 kr
Storbritannien (bl 11)	1.11 1881	£ 10=181:20 kr	50 öre per 50 kr
Storbritannien (bl 2)	1.6 1904	£ 40=724:80 kr	50 öre per 50 kr
Engelska kolonier (bl 11)	1.3 1885	£ 10=181:20 kr	50 öre per 50 kr[2]
Hawaii via USA (bl 11)	1.1 1890	$ 100=373 kr	50 öre per 50 kr
Hawaii via USA (bl 2)	28.11 1893	$ 100=373 kr	75 öre per 50 kr
Ryssland (bl 2)	1.2 1905	100 rub=193 kr	50 öre per 50 kr
Ryssland (bl 2)	1.3 1909	300 rub=600 kr	50 öre per 50 kr[3]

Anmärkning. Efter den 1.7 1921 var portot detsamma som för övriga postanvisningar.

[2] Engelska postverket tog ut en kommissionsavgift för dessa postanvisningar. Avgiften uppgick till 3 pence (upp till £ 2), 6 pence (£ 2-5), 9 pence (£ 5-7) och 1 shilling (£ 7-10). USA tog ut 3/4 % för postanvisningar till Hawaii.

[3] Till Finland användes den internationella blanketten (nr 10) - med Finland utväxlades postanvisningar från den 1.11 1895.

Listpostanvisning till USA år 1906 på den andra versionen av blankett nr 2 från december 1900. Vid denna tid var det tillåtet att skicka upp till $ 100, dvs 373 kr per postanvisning till USA. Beloppet skulle anges i svenska kr, vilket omräknades till $ 53:61 av tjänstemannen på postkontoret i Malmö. Blanketten behölls i Malmö, medan dess uppgifter noterades på en lista som vidarebefordrades till USA. Det amerikanska postverket utfärdade sedan en inrikes postanvisning på beloppet.

Statistik

Nedan presenteras i tabellform antalet av de typer av postanvisningar som redovisas separat i den svenska poststatistiken.

Antal postanvisningar åren 1866-1920

	Postanvisningar (från 1877 i 1.000-tal)		Telegrampostanvisningar		Sjömansinvisningar
	Inrikes	Utrikes	Inrikes	Utrikes	
1866	1.984	110			-
1867	14.024	611			-
1868	30.423	814			-
1869	52.680	3.303			115
1870	56.104	6.067			170

	Postan-visningar		Telegrampost-anvisningar		Sjömansin-visningar
	Inrikes	Utrikes	Inrikes	Utrikes	
1871	57.317	5.226			180
1872	60.655	5.734			203
1873	60.148	6.077			250
1874	Uppgift	saknas			294
1875	Uppgift	saknas			308
1876	Uppgift	saknas			423
1877	102	14			383
1878	161	18			458
1879	209	23			533
1880	249	27			517
1881	268	29			575
1882	317	32			514
1883	357	36			500
1884	392	38			377
1885	417	43			355
1886	437	43			300
1887	477	46			315
1888	500	48			278
1889	537	53			232
1890	574	56			228
1891	618	60			215
1892	709	73			190
1893	886	93[4]	3.635		139
1894	1.146	100	3.692		148
1895	1.571	106	4.159		137
1896	1.762	118	4.736		152
1897	1.880	131	5.503		136
1898	2.012	140	5.969		127
1899	2.169	152	6.470	178	127
1900	2.437	179	7.668	1.136	111
1901	2.899	203	9.536	1.388	155
1902	3.067	203	11.139	1.740	6
1903	3.281	272	13.327	2.172	

[4] Siffrorna för åren 1893-98 inkluderar telegrampostanvisningar

	Postan-visningar		Telegrampost-anvisningar		Sjömansin-visningar
	Inrikes	Utrikes	Inrikes	Utrikes	
1904	3.616	333	15.391	2.295	
1905	4.121	357	18.233	2.565	
1906	4.730	331	22.080	2.814	
1907	5.351	344	26.414	3.354	
1908	5.935	337	35.596	3.724	
1909	6.345	345	37.802	4.064	
1910	7.193	382	43.478	4.244	
1911	8.086	421	50.833	4.647	
1912	9.009	450	55.566	5.331	
1913	9.763	468	55.073	5.457	
1914	10.302	461	54.061	8.326	
1915	10.508	380	54.101	4.777	
1916	11.437	373	52.393	4.129	
1917	13.351	370	55.019	4.531	
1918	15.341	372	54.851	4.790	
1919	16.356	402	54.240	4.416	
1920	16.005	381	57.491	4.235	
1921	16.016	347	59.359	3.697	
1922	16.831	226	59.547	2.966	
1923	17.452	190	61.134	2.860	
1924	18.403	192	67.594	3.291	
1925	18.187	194	75.662	4.343	